

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

N 284

ՍԷՍՍԻՉ Վ. Ա. ԻՉ

ԵՒՆԻ

ԻՎԼԵՐՏԷ ՎԷ ՔԻԼԻՍԷԼԵՐՏԷ

ՅԳԻ ԻՆՍՏԻՏՍ

Վ. Ա. ԶԼԱՐ

ԷՎԱՍԻՐ Ի ԻԼԱՅԻՅԷՆԻՆ ՇԻՒՔՄԻԻ
 ՀԱԼԱ ՆԱՖԸՋ ՏԸՐ

ԷՍԷՐ Ի

ՄՈՒՆԱԼԼԻՄ Ֆ. Գ. ՄՕՆՅՕՐԹ

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک ۷ جاذی الاول ۳۰۹ و ۲۶ تشرین
 ثانی ۳۰۷ تاریخی و ۸۰۷ نومرولی رخصتنامه سیله نشر اولمشدر

مصارفی آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویه اولندهرق طبع اولمشدر

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ

ՄԱԹՊԱՄ. Ի Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1891

ԷՎԱՄԻՐ Ի ԻԼԱՀԻՅԵՆԻՆ ՀԻՒՔՄԻԻ

ՀԱԼԱ ՆԱՖԸԶ ՏԸՐ

“Իմտի իման վաստօրացյէ շերի'արբ իպրայ Է-տե՞ր մի իգ . հա՛շա . անճագ շերի'արբ սապիբ գը-լարբգ :” Բօմ .3 . 31 :

Գատիմ քիլիսէտէ զուհուր էտէն պէօյիւք մէս'էլէլէրտէն պիւրի տախի խրիսթիյանլար շէրի'աթը իճրայա մէճպո՞ւր մը տըրլար . իման վաստթասըլլէ խէլաս պուլանլար շէրի'աթա իթա'աթ էթմէլի՞ մի տիրլէր խուսուսու իտի :

Խրիսթիյանլըղը եէնի դապուլ էթմիշ պիր Եէհուտինին էօյրէնմէսի , վէ սապըգ պիլտիլը-լէրինտէն տախի ունութմասը լաղըմ կէլէն պիր չօգ խուսուսլար վար իտի : Մէգքիւր ատէմին իմանա կէլմէսինտէն էվվէլ ալտըղը թա'լիմի-նին անճագ պիր ճիհէթի օլուպ՝ դապուլ էթ-տիլի տինին թա'լիմաթը իտէ “պու շէլլէ-րի իճրա էտէն ատէմ պուլնլարլէ եաշայաճագ տըր” քէլամընտան 'իպարէթ իտի տէյիւ պիլիւրիլ : Պու մագուլէ պիր ատէմ ֆրիստո-սա իման կէթիրիպ՝ անըն վաստթասըլլէ թէպ-րիր օլունմըլ իքէն պիլէ , քէնտինտէ տա'իմա կէնճլիլինտէ էօյրէնմիշ օլտըղը թա'լիմիլէրէ տօղրու պիր մէլլի թապլի'ի հիսս էտէճէք իտի :

Սա'աթ փանտօլօնընըն հարէքէթի էսնա-սընտա պիր թարաֆտա խաթթը 'ամուտիտէն

101-2014

մէյլի նէ տէրէճէ իսէ, դարչը թարափտա տա
 հէման օ տէրէճէ օլաճաղը, վէ իսլահաթ թէ-
 շէպպիւսիւնտէ պուլունանլար քէնտի նօգ-
 թա ի մագսուտլարընը տա՝ իմա թէճավուզ էյ-
 լէտիքլէրի միսիլլիւ, իմանա կէլիշ պիր ԵՅՆՈւ-
 տինին տախի մէգքիւր մէյլէ մուգավէմէթ
 էթմէքտէ հատաը ի՛թիտալը թէճավուզ է-
 տէճէյի իհլթիմալ իտի: Էսասը քէլամըմը-
 գըն արընտըղը իշպու Բօմալըլար բիսալէսի-
 նին պիր գըսմը՝ ԵՅՆՈւտիլէրի մէգքիւր թէհ-
 լիքէտէն սագընտըրմագ, վէ շէրի՛աթը իլա-
 հիյէյէ քէնտիլէրին նէ կիպի պիր միւնասէ-
 պէթի օլտըղընը անլլաթմագ մագսէտիյէ
 թահրիր օլունմը տըր:

Բէսուլ՝ ատէմլէրին կիւնահքեար օլտըղը-
 նը, շէրի՛աթը իլահիյէ՝ ատէմտէն իթա՛աթը
 քեամիլէ թալէպ էթտիյինի, վէ պու սէպէպ-
 տէն տէ, շէրի՛աթ վասըթասըյլէ խէլաս միւմ-
 քինսիգ օլտըղընը պէյանտան սօկրա, Գրիս-
 տոսը իզհար էտէրէք Սլլահ քէնտի՝ ատա-
 լէթինի պէյան իչիւն Յիսուսը՝ գանընա օլան
 իման վասըթասըյլէ քէֆարէթ տէյիւ իզհար
 էյլէտիյինի զիքը էտէր: Վէ իման վասըթա-
 սըյլէ օլան խէլասը պէօյլէճէ հէմ ԵՅՆՈւտի-
 լէրէ, վէ հէմ թա՛իֆէլէրէ իլսպար էթտիք-
 տէն սօկրա, ատէմլէր իման վասըթասըյլէ
 խէլաս պուլըղլարը միւնասիպէթլէ քէնտի-
 լէրինի շէրի՛աթըն հիւքմիւնտէն վէ անա ի-
 թա՛աթ էթմէքտէն ազատ օլմուշ տէյիւ տիւ-
 շիւնէճէքլէրինի պիլտիյի էճլտէն անլէրի պու
 թէհլիքէտէն սագընտըրմագ իչիւն՝ «իմտի, ի-

ման վասըթասըյլէ շէրի՛աթը իպթալ էտէր
 մի իգ. հա՛շա,» տէյիւ պուլուրմըշտըր: Սնլէ-
 րէ տէմէք իսթէր քի, շէրի՛աթըն հիւքմիւ-
 հալա նաֆըզ տըր: Պու շէրի՛աթ՝ շէրի՛աթը
 իլահիյէ օլտըղճա, իպթալ եա ֆէսիս օլու-
 նամագ: Շէրի՛աթ՝ Էօմիւն գա՛իտէսի օլուպ՝
 կէօյա խէլաս իթա՛աթա մերպութ էտիլմիշ
 տիր կիպի վիճտան անը իճրայա մէճպուր տըր:
 Բէսուլ պա՛զը պէթլէրտէ քէնտի հագ-
 գընտա սէօյլէր իքէն «շէրի՛աթա էօլմիւշ»
 վէ եախօտ, «շէրի՛աթտան ազատ» թա՛պի-
 ընին իսթի՛մալ էտէր: Շէրի՛աթ խէլասա վա-
 սըթա հալինտէ տիւշիւնիւլտիյիւնտէ քէն-
 տիսի, անա էօլմիւշ, վէ անտէն ազատ տըր՝
 շիւնլի «շէրի՛աթ՝ ամէլլէրի վասըթասըյլէ հիշ
 պիր պէշէլ թէպրիր օլունմագ:» Վէ լաքին
 շէրի՛աթ՝ Էօմրէ գա՛իտէ հալինտէ տիւշիւ-
 նիւլտիւքտէ անըն հիւքմիւ ալթընտա օլտը-
 ղընը գապուլ էտէր: Պու թէֆրիգ փէք ա-
 ջըգ տըր: Խէլաս՝ սալթ Օն թէնպիհլէրէ իթա-
 ՛աթ էթմէքլէ էլտէ էտիլէմէգ իսէ տէ, ատէմ՝
 անլէրէ իթա՛աթա հէր հարտէ մէճպուր տըր:
 Պիր խրիսթիյան ֆիլ վագը՝ Գրիստոսս օլան
 իման վասըթասըյլէ խէլաս պուլուր իսէ տէ,
 Գրիստոս քէնտիսի իթա՛աթը՝ իման վէ մու-
 հապպէթէ պիր մէհէկ կիպի կէօսթէրտի:
 Շէրի՛աթտան պիր հարֆըն եա պիր նօգթա-
 նըն գա՛իլ օլմայաճաղընը քէնտիսի՝ ալէնէն
 պէյան էյլէտիյի էճլտէն շէրի՛աթ ասլա իպ-
 թալ օլունմագ:

Շէրի՛աթը ինտանի՝ անլէրին մուճիտի կիպի

Թէպէտտուլէ միւսթէլա օլուպ՝ պիրինին վազ՝
 էթտիլինի պիր պաշգասը ըէֆ՝, վէ պիրինին
 իպգա էթտիլինի պիր տիկէրի ֆէսիս էտէ
 պիլիր : Ալլահ թէպէտտուլտէն միւնէզզէն
 օլտըղը կիպի շէրի՛աթ ը իլահիյէ տախի
 թէպէտտուլտէն միւնէզզէն օլուպ՝ թէզայ-
 յիւր պիլմէզ վէ սապիթ էսասլար իւզէրինէ
 միւ՛ էսսէս տիր : “Բապպըն շէրի՛աթը քեամիլ
 տիր” “Բապպըն թէնպիհաթը միւսթագիմ
 տիր :” Անլէրին պիր հարֆը եա պիր նօգթա-
 սը զա՛իլ օլմազ :

Իմտի թահթ ը իտարէսինտէ պուլունտըղը-
 մըզ իման թանդիմինտէ թանդիմաթ ը մուսէ-
 վիյէ՛ատէթլէրինին, էնվա՛ ի թագտիմէլէրտէն
 վէ պիր չօգ թագսիլաթտան ՚իպարէթ օլան
 ուսուլ ու՛ այինլէրին իճրասը պիզէ ֆա՛րզ մը
 տըր : Հա՛շա . Սինա տաղընտա ի՛թա օլունան
 շէրի՛աթ ը իլահիյէ միւքէմիլ իտի : Ալլահըն՝
 անլէրէ, միւսթագպէլտէ իճրա օլունաճագ-
 պիր քէֆարէթի իմա էտէն զէպիհէլէր վէ
 ային ու՛ ատէթլէր թագտիմինի էմր պուլուր-
 մասը, օլ գուսուրաըզ շէրի՛աթըն խիլաֆընտա
 հարէքէթ էթմէլէրինտէն նէ՛լէթ էթմիլ իտի :
 Թէմիլ վէ թէշպիհ հայինտէ օլուպ՝ ային ու
 ՚ատէթլէրտէն ՚իպարէթ օլան շէրի՛աթ ֆրիս-
 տոստա իթմամ օլունտըղը էճլտէն անըն
 հիւքմիւ ինսանլար իւզէրինէ արթըզ նաֆըզ
 տէյիլ իսէ տէ, ախլագի շէրի՛աթ, եա՛նի
 ճիւմէմիղին էզպէր պիլտիյի, եախօտ պիլ-
 մէք կէրէք օլտըղը Օն էմրլէր պէօյլէ տէյիլ
 տիր : Անլէր թէշպիհ եա թէմիլ, եա ըէմզ ու

քինայէտէն տէյիլ, իլա սալթ, “էտէսին,”
 վէ “լէթմէյէսին” կիպի դաթ՛ի էմրտէն ՚ի-
 պարէթ օլուպ՝ Մատիլէր վէ Ֆարսիլէր շէ-
 ըրի՛աթը կիպի թէպէտտուլ պիլմէյէն շէրի-
 ՚աթ ը իլահիյէ տիր :

Խէլասըն շէրի՛աթ վասըթասըյէ օլմատը-
 ղը շէրի՛աթա իթա՛աթսըզ պուլունմադըղը
 թաստիգ էթմէզ : Պիր միւճրիմին ՚աֆվ ըշա-
 հանէյէ նա՛իլ օլմասը անըն պու ճինայէթի
 թէքըար իրթիքեապ էթմէսինէ հագգ վէր-
 մէզ : “Ինայէթին արթմասը իչիւն կիւնահ
 տա տէվամ էտէլի՛մ մի . հա՛շա . պիզ կիւ-
 նահա նիսպէթլէ էօլմիւշ պուլունտըղըմըզ
 հալտէ՛ արթըզ անտէ նա՛սըլ եաշայա պիլիր
 իզ :” Ալլահըն լութֆընա վէ կիւնահլար ՚աֆ-
 վընա նա՛իլ օլտըգճա, տահա զիյատէ պօրճ
 ալթընտա պուլունուրըզ : Պիզէ տօղրու իպ-
 ըրազ էտիլէն իլահի մուհապպէթ շէրի՛աթ ը
 իլահիյէյէ իթա՛աթ ֆէրիզէմիղի արթըրտըզ-
 տան պաշգա անըն իճրասընտա տախի՛աղիմ
 պիր մահզուզիյէթ հիսա էտէրիզ :

Պուրատա շու սու՛ալ մէյտանա կէլէ պի-
 վիր քի, էֆէնտիմիզ Օն էմրլէրտէն պա՛ղըլա-
 ըրնը թէ՛քիտ էթտիլի սըրատա տիկէրլէրինի
 զիքը էթմէքսիղին կէչմէսի անլէրին ֆէսիս օ-
 լունմըլ իտիլինէ տէլալէթ էթմէ՞զ մի : Պա՛-
 ղըլար, մէգքիւր էֆքեարա զահիպէն կիրա-
 կինին սըզը սըզը հըֆզ էտիլմէսինէ գարը
 իթիւրազ էտէյօրլար : Պու եիւզտէն Օն էմր-
 լէրին տէօրտիւնճիւսիւ դատար տիւշարը թէ-
 ՚արրուզ օլան պիր էմր օլմամըլ տըր :

Խալիսիյունն (Փիւրիթանլարըն) Կիրակի- սինի իսթիհդա էթմէք պա'ղըլարընա 'ատէթ օլմուշ օլուպ' անլէրին ուզուն վա'ղլարը, սօ- դուդ թա'ամլարը, վէ ճէպրի սիւքիւնէթլէրի հազգընտա հազարէթլէ սէօյլէրէր :

Պունլարըն գըլասընճա, Սմէրիգայա իլք հիճ- րէթ էտէնլէր էյի, միւսթադիմ վէ ճէսուր քիմսէլէր իտիլէր իսէ տէ, միւթէ'ասսըպ վէ լաղըմընտան գիյատէ սօֆու իտիլէր : Անլէ- րին թէ'ասսիւպիւնտէն խալի օլարադ անլէր կիպի ֆաղիլէթըւ վէ ճէսուր օլմադ գապիլ տիր տէրլէր : Պունլարըն իտտի'ասընճա Սէպթ կիւնիւնիւ մուգատտէս թութմադ Եէհուտի- լիյէ մախուս օլուպ' Օն էմրլէր տախի ան- լէրէ վէրիլմիշ իսէ տէ, ֆրիստոսըն միւճէտ- տէտէն թաստիգ էթտիյի էվամիրտէն մա' տասընը հըֆղէթմէք իրիսթիյանլարա ֆարդ տէյիլ տիր :

Իթիգատըմըզճա, Խէլասքեարըմըզըն ըա- հաթ կիւնիւ խուսուընտա վէրտիյի թա'լի- մաթ, վէ քէնտինին Սէպթի, վէ մու'ախիսէ- րէն շայիրալէրինին հաֆթանըն իլք կիւնիւ- նիւ կէօղէթմէլէրի տէօրաիւնճիւ էմրի թաս- տիգ, վէ կիւն թէպտիլինի տէ իսպաթ էտէրլէր : Պունլար օլմասա պիլէ եէտի կիւնտէ պիւրինին 'իպատէթ վէ ըահաթ կիւնիւ թախսիս օլուն- մասը 'ատէթի պադի գալըր : Օն էմրլէր պիր միլլէթին զապթ ու իտարէ էտիլմէսի մադ- սէտիլլէ էսաս վէ միւնասէպէթ կէօղէտիլմէ- յէրէք թէրթիպ օլունմըզ գավանիյն օլմայըպ' իլլա 'այէմ ու ճիհան գատար գատիմ օլան

էսաս իւղէրինէ մի'էսսէս տիր : Պունլար թաշլէվճալար իւղէրինէ միւնասիպ սուրէթ- տէ գայտ ու թանգիմ օլունմըլլար իսէ տէ, անլէրին պիտայէթինի Մովսէսին տաղտան էնտիյի վազթա համլ էթմէք պէօյիւք խա- թա տըր :

Պէնի իսրայէլէ պիրինճի վէ իքինճի էմր- լէր թէպլիղ օլունմազտան էվվէլ պիլէ փութ- լարա 'իպատէթ էթմէք կիւնահ իտի : Աքէլ- շէրի'աթ վազ' օլունմազտան գաթլ օլուն- տու իսէ տէ, «Գաթլ էթմէյէսին» էմրի թա էղէլաէն մէվճուտ օլմասըլլէ պու ֆի'իլ կիւնահ իտի : Գեղալիք, ինսան ճինսինին խիլգաթընտան պալլայարադ վալիտէյնէ ի- թա'աթ ֆարդ, վէ զինա, սըրգաթ, իթալէ ի վիսան, եալան վէ թամա' մէնֆուր իտի : Ալ- լահ' Սինա տաղընըն կիւրիւթիւլէրի արասըն- տան սէօյլէմէմիշ օլլա պիլէ եինէ անլէր պէօյլէ մէնֆուր օլաճազլար իտի :

Մուգատտէս կիւնիւ հըֆղ էթմէք խուսու- սընտա տախի քէյֆիլլէթ պէօյլէ տիր : Անըն միւ'էսսէս պուլունտըղը էսաս միւհքէմ տիր : Ատէմլէրէ ֆարդ օլան շէյ' փութլարա 'իպա- տէթտէն իճթինապ էթտիքտէն մա'տա սալթ Եէհօվայա 'իպատէթ էթմէք տիր : Ատէմլէ- րին վաղըթ վէ գուվլէթլէրինին պիր գըմմը- նըն Ալլահա թախսիս օլունմասը հազգ ը ի- լահի օլուպ' պու հազգ Մովսէսին թէվէլլիւ- տիւնտէն էվվէլ նէ տէրէճէ սահիճ իտի իսէ, վէֆաթընտան սօկրա տա էօյլէ տիր : Շէ- րի'աթ եէնի օլմայըպ' անճադ Մովսէս եէ-

տիյլէ մու'այյէն պիր շէքլ ալմըջ օլտըզը օլ պապտէ իսթի'մալ օլունան լիսանտան տախի աշիքեար տըր: «Բահաթ կիւնիւնիւ խաթ-րըկտա թութասըն:» Հըֆզ էտիլէճէք կիւն եէնի թա'եին օլունան պիր կիւն օլմայըպ, զաթէն մէվճուտ վէ մա'լիւմ օլուպ խաթըր-տա թութուլաճագ պիր կիւն իտի:

Պէնի իսրայէլ շէրի'աթ րէսմէն վէրիլմէզտէն էվվէլ տախի րահաթ կիւնիւնիւ հըֆզ էտէր իտի: Թա'ամլարը մէնն իքէն եէտիննճի կիւն-տէ իսթիրահաթ էտէրլէր իտի: «Վէ ալթըն-ճը կիւնտէ հէր պիրի իքի զաթ էքմէք տէվ-շիրտիլէր,» վէ Մովսէս անլէրէ «Սլթը կիւն տէվիլրէճէքսինիզ, վէ լաքին րահաթ կիւնիւ օլան եէտիննճի կիւնտէ պուլունմայաճագ տըր» տէտի. վէ պէօյլէճէ գալմ բէտիննճի կիւն-տէ իսթիրահաթ էյլէտի: Պու վագըթտա շէ-րի'աթ տահա թահրիր օլունմամըջ իտի իսէ տէ, զալպլէրինտէ մէվճուտ իտի: Տէօրտիւննճիւ էմրին վէրիլմէսինին սէպէպի շու տըր. «Չի-րա եէհօվա ալթը կիւնտէ սէմայը վէ գէմի-նի... խալզ էտիպ եէտիննճի կիւնտէ իս-թիրահաթ էյլէտի: Պու ճիհէթլէ եէհօվա րահաթ կիւնիւնիւ միւպարէք գըլըպ թագ-տիս էյլէտի:»

Եէտի կիւնիւն պիրինի մուգատտէս հըֆզ էթմէք ֆարզը խիլգաթը 'ալէմտէն պաշայըպ անտէն պերու կէրէք եէհուտի վէ կէրէք թա'իֆէտէն օլան հէր ատէմէ պօրճ օլմուշ տըր: Խուրուճ եիրմիննճի պապտա զիքը օլունան էմրլէր՝ իպթալը միւմքին օլմայան

գալա'իտին րէսմէն պէյանը օլուպ՝ ճիւմլէ-նին ակլայա պիլէճէյի սուրէթտէ աչըգ վէ վագըհ տըր: Տէօրտիւննճիւ էմր րահաթ կիւ-նիւնիւն հըֆզընա տա'իր օլուպ՝ անը Սլահ պիլզգաթ քէնտի սէօլլէրիլլէ իֆատէ էթմիշ տիր: Սնը հիշ պիր ատէմ թասհիհէ գալզը-շամագ: Էյէր էճատտըմըզ պու էմրի լիւզու-մընտան զիյատէ սըզը հըֆզ էթտիլէր իսէ, անլէրին եանլըջը թէհիլքէսիլթարաֆա սօզ-րու օլուպ, էլ եէվմ անլէրին սօֆուլըզընը իս-թիհզա էտէն զիւրրիլլէթլէրինին խաթասը ի-սէ, տահա թէհիլքէյի ճիհէթէ սօզրու տըր:

Տիկէր սօզուլ էմրլէր տախի պէօյլէ ակ-լաշըմալը տըր: Պունլար խայր ու շէրրի ակ-լամագ իշիւն պիլզգաթ Սլահ թարաֆընտան պէյան օլունան էսասլար օլուպ՝ ճիւմլէ ա-տէմլէրին վիճտանընա հիւքմ էտէրլէր: «Շէ-րի'աթը օլմայան թա'իֆէլէր» պիլէ, «քէն-տիլէրի քէնտիլէրինէ շէրի'աթ տըրլար.» եա-նի պու աչըգ գալմանիյնէ իթա'աթ էտիպ էթ-մէմլէրինէ կէօրէ գամիլլէրի քէնտիլէրի եա թա'գիր էտէր, եա մա'գուր թութար:

Խէլաս շէրի'աթ իլէ տէյիլ, իլա ֆըիստո-սա օլան իման վասըթասըլլէ օլտըզը էճտէն շէրի'աթ իպթալ օլունմըջ տըր տէմէք մա'նա-սըզ պիր սէօլ տիր: Խայր՝ շէրր, վէ շէրր՝ խայր օլմատըգճա, շէրի'աթ ֆէսիս օլունա-մագ: Սլահ եէհօվա օլմագտան ֆարիլ օլ-մատըգճա, վութա 'իպատէթ, Սլահըն իս-մինէ վէ կիւնիւնէ նագղը հիւրմէթ էթմէք, խայր օլմագ: Վալիտէյնէ իթա'աթ վէ հիւր-

մէթ հիշ պիր վազըթ շէրր օլամատըրը կիւ պի՝ դաթլ, սըրդաթ, վէ զինա տախի հիշ պիր վազըթ խայր օլամազ:

Շէրի՛աթ ք մուսէվիյէյի քիւլլիյէն մէֆսուխ թուլթանլարտան պիրի պիր քէրքէ Բօլանտ Հիլ նամ մէշուր պիր վա՛իզ իլէ կէօրիւշ տիւյիւ սըրատա, վա՛իզ անա “Օն էմրլէր խրիս թիյանլարըն ’էօմրիւնէ դա՛իտէ օլտըրընա ի նանը՛ր մը սըն” տէյիւ սու՛ ալ էթտիյինտէ, մէր գու՛մ տախի անա “խայր, Քրիստոսըն էօլլիւմիւ անլէրի շէրի՛աթտան ազատ էթմիշ օլտըգճա էլպէթտէ անա ինանմամ” տէյիւ ճէվապ վէրմէսի իւզէրինէ, Բօլանտ Հիլ շանը շարպ խըամէթքեարը շաղըրտը. վէ օ կէլինճէ անա “Յուվճաննէս, պու առէմէ եօլ կէօս թէր կիթսին. վէ նագլի միւմքին էշեալարըն պուլունտըրը եերի կէշինճիյէ տէկին կէօղիւն անըն իւզէրինտէն այրըմասըն” տէտի: Մու մաիլէյն իշպու սերթճէ քէլամ իլէ փէք մու հիմմ՛ պիր հագիգաթ պէյան էթմէք իսթէտի: Տէմէք իսթէտի քի Օն էմրլէրին հիւքմ ու թէ՛ սիրինտէն քէնտիլէրինի ազատ սայան քիմսէլէր իամէն խրիսթիյան օլաալար օլմաս սաալար, կիւվէնիլմէզ, վէ անլէրտէն սագը նըլմասը վաճիպ օլան քիմսէլէր տիրլէր:

Պէլքի տէնիլիւր քի, նիշէլէր Տէօրտիւնճիւ էմրին հիւքմիւ գալմամըլ տէյիւ ինանըլլար էքէն, Պիրինճի, Իքինճի, Իւչիւնճիւ, Ալթընճը, վէ տիկէր էմրլէրի հըֆզ էթմէք ֆարզ խտիյինէ ինանըպ մուճէպինճէ հարէքէթ էթմէքտէ տիրլէր: Պէօյլէլէր հագգընտա խէ

լաաքեարըմըզ, “Հէր քիմ պիւթիւն շէրի՛աթը հըֆզ էտիպ՝ պիր շէյտէ խաթա էտէճէք օլուր իտէ ճիւմլէսինէ սուչու օլմուշ օլուր” տէմիշ տիր: Պունտան մա՛տա, պիրինի պօզմագլէ ճիւմլէսի հագգընտա լաղըմ՝ կէլէն հիւրմէթ վէ սատագաթա սօգանմըլ օլուր:

Քրիստոսըն պէշարէթի շէրի՛աթը իպթալ էթմէտիքտէն մա՛տա սապիթ տախի գըլմըլ տըր: Քրիստոս հիւնն ի ըիզասըլլէ քէնտի քէնտինի շէրի՛աթըն ճէզասընա թէպիմ էթմէտիյլէ անը թաստիգ էթտի: Պիր պէլտէնին էհալիսի ՚խտան էտիպ նիզամաթը փայիմալ էթմէսի իւզէրինէ, վալի ի վիլայէթ օլճանիպէ օրտու սէվգիլլէ անլէրի ֆէթհ էտէրէք, միւթթէհիմլէրի սարպ՝ մահպուս էյլէտիյինտէ նիզամաթը թաստիգ էթմիշ օլուր: Գաթիլ քէնտի ճիւրմիւնտէն տօլայը ի՛տամ օլունտըրընտա, շէրի՛աթըն հիւքմիւ եէրինի պուլուր: Պէօյլէ տախի Ալլահ կիւ նահըն ճէզասընը վէրմէքլէ քէնտի շէրի՛աթընը փայտար էյլէտի: Քէնտի՛ ինայէթինտէն նաշի կիւնահըն ճէզասընը Ալլահըն Քրիստոս իւզէրինէ գօմասը, վէ Քրիստոսըն տախի պունու քէնտի կիւնահլարը իչիւն տէյիլ, իլլա պաշգալարըն կիւնահը իչիւն շէքմիշ օլմասը՝ մատտէյի թէպաիլ էթմէզ: Ալլահըն փայիմալ էտիլմիշ շէրի՛աթընըն մաթլուպ էյլէտիլի ճէզա վէրիլմէսիլլէ շէրի՛աթըն հիւքմիւ գա՛իմ գալտը, Գողգօթա պիղէ՛ ՚ատալէթ իլէ պէրապէր մէրհամէթի, վէ շէրի՛աթ իլէ պէրապէր մուհապպէթի իխ

Թար, վէ Ալլահըն քէնտի Օն էմրլէրինէ տող-
րու օլան ըի'այէթինի իզհար էտէր: Խաչ՝
Սնըն կիւնահա դարչը սօն տէրէճէ նէֆրէ-
թինի, վէ հաքիմ հալինտէ իսթիգամէթինի
պէյան էտէր:

Խաչ հուզուրընտա տուրուպ կիւնահարը-
մըզըն տէլտիյի Ջաթա նազար էյլէտիյիմիզ-
տէ, անըն թէվազու', թէնէզզիւլ վէ վէֆա-
թընը տէր խաթըր էյլէտիքտէն պաշգա, պիր
ատըմ տահա իլէրի կիտիպ միւսա'ատէսիզ
պիր սուրէթտէ հիւքմ ու նուֆուզը իպգա
էտիլէն, վէ 'էօմրիւմիւզէ գա'իտէ հալինտէ
իճրասը պիզէ ֆարզ օլան շէրի'աթը տախի
տէր խաթըր էտէլիմ: Պիզիմ շէքէճէյիմիզ
ճէզայը պիր պաշգասընըն եիւքլէնտիյի, վէ
պու վէճհիլէ պիզէ խէլաս իչիւն եէնի պիր
թարիգ քիւշատ օլունտըզը սէպէպտէն Ալլա-
հա 'արզը թէշէքքիւր էթմէմիզ իլէ պերա-
պէր, Սնըն շէրի'աթընա, էլիմիզտէն կէլտի-
յի տէրէճէտէ քէմալը տիզգաթլէ իթա'աթ
իպրազ էտէրէք՝ Խէլապքեարա տօղրու մու-
հապպէթիմիզի իսպաթ էտէլիմ:

Քրիստոսա թէվէքքիւլ էտէն պիր ատէմ, շէ-
րի'աթըն տօղրուլըզընա, վէ անը թէճամիւզ
էթտիյի էճլտէն ճէզայա միւսթահադգ օլտըզը-
նա շէհատէթ էտէրէք, շէրի'աթա թադվիյէթ
վէրմիլ օլուր: Ալլահ'ատիլ օլուպ՝ միւ'մինին
Յիսուսա իման կէթիրմէսինտէն տօլայը քէն-
տինի թէպրիր էթտիյի իչիւն մէսրուր օլուր:
Միւ'մին քէնտինին միւսթահադգ օլտըզը ճէ-
զայը Քրիստոսըն շէքտիյինի, քէնտի 'իսեանլա-

րը իչիւն Սնըն եարալանտըզընը վէ տարպ ու
թէ'տիպ օլունտըզընը տիւչիւնտիւքճէ, դալ-
պի տէրունինտէ եզիլիր: Քրիստոսըն մուհապ-
պէթի անը իճպար էտէր. մուհապպէթին
անտէ մուհապպէթ թէվիլտ էթմէսիլլէ տա-
խի շէրի'աթա թադվիյէթ վէրմիլ օլուր: Քրիս-
տոսա իման էտէն պիր քիմսէ անըն ըուհընա
միւթի' օլուր. էյեր օ՝ հազիզի իմանա մա-
լէք օլմուշ իսէ իլթիյազլէ իթա'աթ էտէր:
“Մուհապպէթ շէրի'աթըն թէմամիյէթի տիր:”
Շէրի'աթըն թէմամիյէթի, եա'նի Ալլահա վէ
ինսանա տօղրու օլան մուհապպէթ անըն 'էօմ-
րիւնիւն պաշ գա'իտէսի տիր: Պէօյլէ պիր քիմսէ
հազգընտա՝ “շէրի'աթըն պօյունտըրըզը ալթըն-
տա տէլիլ տիր” տէնիլիր իսէ, անըն սրգլէթինի
հիսս էթմէյօր տէմէք տիր: Սնա “Պէնիմ հու-
զուրըմտա սէնին զայրի իլահըն օլմասըն” տէնի-
լէճէք եէրտէ, քէնտիսի, “Եա՛ Բապպ, նասի-
պիմ սէն սին.” ‘էօմրիւմ օլտըզճա Բապպա
իլահի օգույաճաղըմ” տէր:

Միւ'մին եէտի կիւնտէ պիր իսթիրահաթ
էտիպ Ալլահա 'իպատէթ էթմէք իչիւն պիր
էմր պէքլէմէքտէն իսէ. “Եա՛ Բապպ իւլ ճիւ-
նուտ, սէնին մէսքէնլէրին նէ՛ խօշ տըր. ճա-
նըմ Բապպըն հավուլարընա իլթիյազ էտիպ
պայըլըր” տէլիւ նիտա էտէր: “Գաթլ էթմէ-
յէսին. Չինա էթմէյէսին. Սըրգաթ էթմէյէ-
սին. Թամա՛ էթմէյէսին” էվամիրինտէն թէշէք-
քիմլ' էտէր. հա՛շա անըն տէրունինտէն չըգան
հասրէթ սէտասը պու տըր. “Շէրի'աթընը նէ՛
գատար սէվէրիմ:” Քէնտինէ մէնֆուր օլան

կիւնահըն իմթիհանընը գուվվէթինին թէհամւ միւլինտէն զիյատէ կէօրտիւյիւնտէ, գուրթուրմասը իչիւն Բապպա ֆէրեատ էտէր:

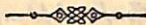
Խէլաքերարըմը քէնտի թա'լիմի վէ'իպրէթի վասըթասըյլէ շէրի'աթա թազվիյէթ վէրտի: Շէրի'աթա միւթի' օլտու: «Յուլհաննէսէ խիթապէն հէր հազգը պէօյլէ եէրինէ կէթիւրմէմիզ կէրէք տիր' տէտիյի թազրիւր պիւթիւն 'էօմրիւնէ տախի գա'իտէ իտի: Շէյթանըն իղվալարը Բապպտան զայրիսինէ 'իպատէթ էթմէք իչիւն Անը իղզամ էտէմէտի: Սէպթ կիւլէրինի սինաղօղտա կէչիւրի իտի: Վալիտէյինէ միւթի' իտի: Օ մուգատտէս, սուչսուզ վէ լէքէսիզ օլուպ' կիւնահ քերարտան միւթէֆէրիզ իտի: Քէնտի 'իպրէթիյլէ տախի շէրի'աթը թաստիզ էյլէտի: Իմտի Անա իմթիսալ էտէն հէր ատէմ' շէրի'աթա տէյիլ եարընըզ ըէսմէն, իլլա ճանտան իթա'աթ էթմէք կէրէք տիր:

Պու խուսուս' պիզի պաշգա պիր միւթալա'այա տա'վէթ էտէր: Քրիստոս Շէրի'աթըն ըուհանի մա'նասընը պիլտիրմէքլէ տախի ա'նը թաստիզ էտէր: Կէրէք իճրասը պիղէ Ֆարղ օլան շէրի'աթը հըֆզ էթմէք, վէ կէրէք խրիսթիյանճա պիր 'էօմր կէչիւրմէք իչիւն սօղրու վէ թամամ պիր թաստվիւր թահսիլի պապընտա իուր. 20ինճի, վէ Մատթ. 5 ինճի պապլարը օղուամարզ իճապ էտէր: «Գաթլ էթմէյէսին:» Էֆէնտիմիզին պու պապտէ օլան թէֆսիւրիսի տիկլէ. «չէր քիմ' գարնտաչընա սէպէպիզ զազապ էտէրսէ, հիւքմէ միւս:

թահազգ օլուր:» Հարֆէն օլարազ մէգքիւր էմրի ապա պօղմամըշսընըզ: Պիր քիմնէ էօլտիւրմէք տիւչիւնկիւսիւ պիլէ թիւյլէրինիզի իւրիէրտիպ ֆիքրինիզի պուլանտըրը: Ֆագաթ պա'զը սէօզ եա հարէքէթ սէպէպինտէն զազապլանտըղընըզ սա'աթլարը խաթըրընըզ կէթիւրինիզ: Պա'զըլարընըզըն վուրմագ իչիւն գալգմաղա հազըր պուլունտըղը, վէ եումրուզընըզը սըգմագ շիտտէթինտէն նաչի թըրնագլարընըզըն ալուճլարընըզ կէօմիւլտիւլի սըրալարը տէր խաթըր էտինիզ: «Էվվէթ, զազապլանմաղա հազգըմ' վար իտի' տէրսին: Գապիլ քի էօյլէ օլտուն: Սահիհ տիր քի, հազգ իւզրէ զազապ թահրիք օլունուր իսէտէ, շուրասը տախի սահիհ տիր քի, պիզիմ' հազգլը վէ եէրինտէ սայտըղըմըզ զազապլարըմըզըն չօղու Սլլահըն 'ինտինտէ հազգսըզ, վէ եակըշ տըր: Ղազապ իլէ պէրապէր գալպինիզի տօլտուրմըշ օլան 'ատավէթ վէ ինթիգամ արզուսու կիպի աճը տօյղուլարը տախի տէր խաթըր էտինիզ: Պունլարըն ճիւմլէսի շէրի'աթըն մաթլուպընըն խիլաֆը տըր: Էֆէնտիմիզին թէֆսիւր էթտիյի սա'իւր էմրլէրէ գարշը թէճավուզաթտա պուլունտըղըմըզ խաթըրմըզա կէթիւրէ պիլիւրիզ: Շէրի'աթ իլանիհայէ Սլլահըն գավմընա գանուն օլմագ կէրէք իտիյինի էֆէնտիմիզին թէֆսիւրի թաստիզ էյլէտի:

Էյեր իմանըմըզ խալիս իսէ, անըն նէթիճէսի 'էօմրիւմիւզտէ վիէք աչըգ սուրէթտէ կէօրիւնմէք կէրէք տիր: Անըն տամղասը 'էօմ:

ըրևմիւզ, ախգ ու ի'թամըզ վէ էյլէնճէլէրիմիզ
 իւզէրինտէ պուլունմալը տըր: Էօլչիւ վէ մի-
 զանըմըզ վէ հէմ ալըպ վէրտիյիմիզ էչեա անըն
 հիւքմիւ ալթընտա պուլունմագ կերէք տիր: Իմանըմըզ խալիս իսէ, սէօզիւմիւզ սէօզ օլ-
 մալը, լիսանըմըզ թէմիզ օլուպ՝ զազապ, զու-
 բուր վէ ֆէնա արզուլարըմըզ զապթ օլուն-
 մագ կերէք տիր: Իմանըմըզ սախթէ տէյիլ
 իսէ, պիզի մուգատտէս կիւնլէրտէ Պէյթ Ուլ-
 լահա կէօթիւրմէք, փութփէրէսթլիք օլան
 թամա'տան հըֆզ էթմէք, տա'իմա պիզի հեր-
 նէվ՝ փութփէրէսթլիքտէն սագընտըրմագ,
 ֆագիրէ մէրհամէթլի, վէ Ալլահա հէմ ին-
 սանա օլան ֆէրա'իզիմիզին իճրասընա սա-
 տըզ պուլունտուրմագ, վէ էլ գըսա պիզի
 շէրի'աթտա միւհքէմ գըլմագ կերէք տիր:

24612
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623026 *461*

24611
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623025 *460*

24615
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623019 *454*

24610
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623024 *459*

24614
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623018 *453*

24609
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623023 *458*

24613
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623017 *452*

24608
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623022 *457*

24612
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623016 *451*

24607
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623021 *456*

24611
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623015 *450*

24606
ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623020 *455*

